

Dosarul nr. 2ra-1974/18

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) L. Lavric

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila

Î N C H E I E R E

19 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Furtună Tudor și
Ministerul Justiției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Furtună Tudor
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și
executorul judecătoresc Ungureanu Oleg cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin
încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și
repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au
respins apelurile declarate de Furtună Tudor și Ministerul Justiției și s-a menținut
hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a ț ă :

La 25 aprilie 2017 Furtună Tudor a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul
judecătoresc Ungureanu Oleg cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea
dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea
prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, Furtună Tudor a menționat că este veteran de război pentru
apărarea Independenței și Integrității teritoriale a Republicii Moldova și pensionar al
Ministerului Afacerilor Interne.

Reclamantul a relatat că la 26 iulie 2010 s-a adresat Primăriei municipiului
Chișinău cui cerere, prin care a solicitat asigurarea cu spațiu locativ în temeiul art. 35
din Legea cu privire la Poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990, iar prin răspunsul din 26
august 2010 cererea a fost respinsă.

Astfel, la 27 septembrie 2010 a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de
chemare în judecată prin care a solicitat obligarea Consiliului municipal Chișinău să-l
asigure cu spațiu locativ întru îmbunătățirea condițiilor de trai.

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, iar Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-l asigure împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare. În rest, acțiunea a fost respinsă.

De asemenea, a reiterat că prin decizia din 16 februarie 2011 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

A specificat că după intrarea în vigoare a hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, s-a adresat cu cerere executorului judecătoresc Ungureanu Oleg în vederea executării hotărârii, însă acțiunile întreprinse de către ultimul, nu au avut ca rezultat executarea hotărârii.

Astfel, la 09 iulie 2012, Tudor Furtună a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor conform Legii Republicii Moldova nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 16 mai 2013 a Judecătoriei Rîșcani, municipiul Chișinău, acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatat faptul încălcării dreptului lui Furtună Tudor la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile și încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Furtună Tudor cu titlu de prejudiciu moral suma de 25 000 lei. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 25 septembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Furtună Tudor și Ministerul Finanțelor, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 mai 2013.

Prin decizia din 19 februarie 2014 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Tudor Furtună, a fost admis recursul declarat de Ministerul Finanțelor, fiind modificată decizia Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013 în partea încasării prejudiciului moral, prin micșorarea cuantumului prejudiciului moral încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Furtună Tudor, de la 25 000 lei până la 1 000 lei. În rest decizia din 25 septembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 mai 2013 a Judecătoriei Rîșcani, municipiul Chișinău au fost menținute.

Reclamantul a reiterat că decizia din 19 februarie 2014 a Curții Supreme de Justiție nu a fost executată, din care motive la 04 mai 2015 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 08 iulie 2015 a Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului lui Furtună Tudor la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2010, fiind încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Tudor Furtună a prejudiciului material în sumă de 32 000 lei și prejudiciul moral în sumă de 1000 lei. În rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 16 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a admis apelul declarat de către Tudor Furtună, s-a modificat hotărârea din 08 iulie 2015 a Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău, în partea încasării prejudiciului moral, prin majorarea sumei încasate din bugetul de stat

prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Tudor Furtună de la 1000 lei la 30 000 lei.

Prin decizia din 30 septembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Furtună Tudor, s-a admis recursul declarat de către Ministerul Justiției, s-a casat decizia din 16 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 08 iulie 2015 a Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău.

A invocat reclamantul, conform practicii Curții Europene a Drepturilor Omului, hotărârea judecătorească nu se finalizează cu pronunțarea, ci cu executarea ei.

În acest sens, menționează că odată ce hotărârea de judecată nu va fi executată va avea loc încălcarea art. 6 din Convenție.

A specificat că se află în imposibilitate de a-și realiza drepturile sale la executarea hotărârii judecătorești irevocabile, și astfel i se încalcă și dreptul la protecția proprietății, drept prevăzut de art. 1 Protocolul 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

La fel a menționat că deoarece hotărârea judecătorească nu a fost executată, a fost nevoit să suporte unele cheltuieli pentru închirierea unui apartament în perioada 01 mai 2015 - 01 ianuarie 2017 câte 3 000 lei lunar și pentru perioada 01 ianuarie 2017 – 01 mai 2017 câte 4 000 lei lunar.

Reclamantul Furtună Tudor a solicitat constatarea încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pentru perioada 01 mai 2015 – 01 mai 2017, încasarea sumei de 76 000 lei cu titlu de prejudiciu material pentru închirierea spațiului locativ, încasarea sumei de 3 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Furtună Tudor.

S-a constatat încălcarea dreptului lui Furtună Tudor la neexecutarea hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Furtună Tudor suma de 76 000 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen a hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău în perioada 01 mai 2015 – 01 mai 2017.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Furtună Tudor suma de 249,60 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată și suma de 3 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea s-a respins.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că prin hotărârea din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 16 februarie 2011 a Curții Supreme de Justiție, Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-l asigure pe Furtună Tudor împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

La fel prima instanță a concluzionat că la 01 aprilie 2011 a fost intentată procedura de executare a documentului executoriu eliberat în temeiul hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, iar executorul judecătorec a întreprins diverse măsuri

de asigurare a executării: a propus Consiliului municipal Chișinău de a executa benevol hotărârea judecătorească, debitorul fiind în repetate rânduri somat întru identificarea posibilităților de executare a documentului executoriu, însă debitorul a invocat lipsa spațiului locativ liber în municipiul Chișinău și insuficiența mijloacelor financiare.

Astfel, prima instanță a concluzionat că neexecutarea hotărârii judecătorești emise de Curtea de Apel Chișinău la 22 noiembrie 2010 în perioada 01 mai 2015 – 01 mai 2017 constituie o încălcare a dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și reprezintă o violare a dreptului subiectiv al acestuia, garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Deci prima instanță a concluzionat că suma de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral este suficientă pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești.

Totodată instanța a ajuns la concluzia că reclamantul a confirmat faptul închirierii spațiului locativ și a cheltuielilor suportate în acest sens în sumă totală de 76 000 lei.

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile declarate de Furtună Tudor și Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La 09 iulie 2018 Furtună Tudor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Recurentul Furtună Tudor, în motivarea recursului a menționat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

De asemenea, a relatat că instanțele de judecată au subapreciat considerabil și neîntemeiat compensarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei acordat pentru neexecutarea hotărârii judecătorești pentru o perioadă considerabilă de timp.

La 25 iulie 2018 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului a menționat că instanța de apel verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, eronat a interpretat dreptul material cu privire la repararea prejudiciului material, precum și faptul că nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel declarată.

A relatat că instanțele de judecată nu au luat în considerație faptul că Furtună Tudor a beneficiat de o compensație atât materială, cât și morală pentru neexecutarea hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

De asemenea, a invocat că ultimul act de dispoziție este decizia din 30 septembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție și prin urmare termenul de neexecutare urmează a fi calculat de la această dată.

Prin urmare a specificat că instanțele de judecată au admis repetat încasarea prejudiciului pe perioada 01 mai 2015 - 01 mai 2017, or acesta reprezintă aceeași perioadă, fapt inadmisibil pentru justa soluționare a cauzei.

Totodată recurentul a menționat că Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, nu prevede încasarea cheltuielilor cu titlu de prejudiciu material pentru

închirierea spațiului locativ, deoarece o asemenea cerere urmează a fi depusă în procedură separată și anume împotriva autorității publice locale, or Ministerul Justiției nu poate fi obligat să execute din contul statului o obligație care îi revine nemijlocit Consiliului și Primăriei municipiului Chișinău.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 13 iunie 2018, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursurile au fost declarate la 09 iulie 2018 de către Furtună Tudor și la 25 iulie 2018 de către Ministerul Justiției, respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că

instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Furtună Tudor și Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, Completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Furtună Tudor și Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari